

จดหมายข่าว พลใบ

นิตยสาร

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 10 ประจำเดือน พฤศจิกายน 2542

ISSN 1513-0010

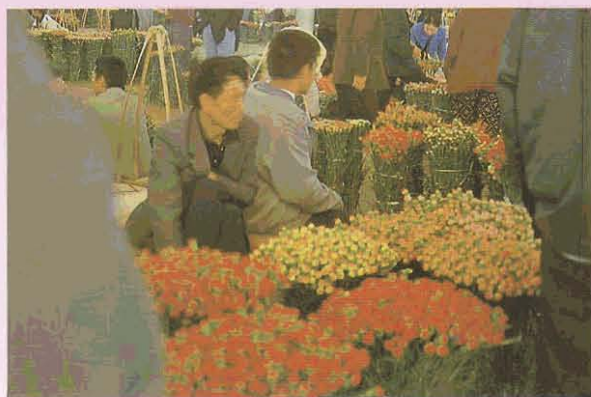
- ▶ สารวจตลาดไม้ดอกที่จีนตอนใต้ หน้า 2
- ▶ ลูกเดียว... พี่ชวีจิตส่งออก หน้า 4
- ▶ การควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพด้านพืช หน้า 6
- ▶ เข็มมสถานีทอดลงเกษตรที่สูงภูเรือ หน้า 8
- ▶ หนอนผีเสื้อ พืชผักข้ามปี หน้า 10
- ▶ ภาพข่าว หน้า 16

“ตลาดไม้ดอก
ที่จีนตอนใต้”

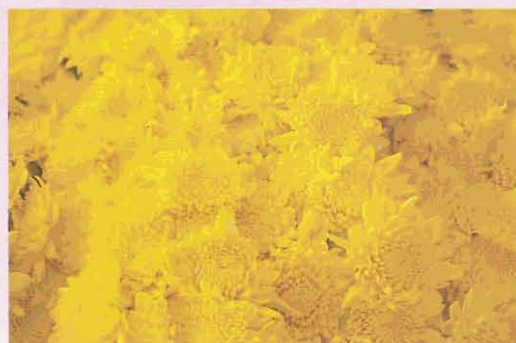

สำรวจตลาดไม้ดอกที่จันทอนใต้

บุญแถม ถาคำฟู : ข้อมูล
 พรรณนีย์ วิชชาชู : เรียบเรียง

ระหว่างวันที่ 11-12 สิงหาคม 2542 ที่ผ่านมา กรมวิชาการเกษตร ได้มอบหมายให้ คุณบุญแถม ถาคำฟู ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวน เชียงราย เดินทางร่วมกับคณะของกระทรวงการต่างประเทศ ไปยัง เมืองต่างๆ ทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ คุณหมิง กวางโจว และเซียงไฮ้ เพื่อสำรวจตลาดไม้ดอก และศึกษาสถานการณ์ ทางด้านเศรษฐกิจของเมืองเหล่านั้น ผอ.บุญแถม ได้รายงานผลการเดินทาง ไปสำรวจตลาดไม้ดอกทางตอนใต้ของจีน ให้กรมวิชาการเกษตรได้ทราบ จดหมายข่าว “พื้ไ้” เห็นว่าเป็นข้อมูลที่น่าสนใจ จึงนำมาลงพิมพ์เผยแพร่ เพื่อท่านที่อยู่ในวงการไม้ดอกไม้ประดับจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง

คุนหมิง

“คุนหมิง” เป็นศูนย์กลางการปกครองของมณฑลยูนนาน และเป็นเมืองใหญ่ที่มีความสำคัญที่สุดทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีน เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง 1 ใน 24 เมืองของจีน ปัจจุบัน คุนหมิง กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของจีน โดยเฉพาะระหว่างเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม 2542 รัฐบาลจีน ได้จัดงานมหกรรมพืชสวนนานาชาติ หรือ Expo'99 ขึ้นที่คุนหมิง ส่งผลให้คุนหมิงเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจบริการ และการท่องเที่ยว อย่างรวดเร็ว

คุนหมิง มีพื้นที่ประมาณ 6,500 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 4 ล้านคน ปัจจุบันรัฐบาลจีน ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในคุนหมิงมาก เขตอุตสาหกรรม ได้ขยายตัวออกไปในพื้นที่กว่า 76 ตารางกิโลเมตร ผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก มีบริษัทอุตสาหกรรมหลักมากกว่า 900 แห่ง ผลผลิตจากอุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น เครื่องจักร เครื่องมือในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ สิ่งทอ สินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ จักรยาน นาฬิกา และจักรเย็บผ้า เป็นต้น

ทางด้านการเกษตร คุนหมิงมีการปฏิรูปที่ดิน และพัฒนาผลผลิตเกษตรกรรม พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ปลูกฝัก ซึ่งมีกว่า 370,000 ไร่ หรือประมาณ 185,000 ไร่ ได้ผลผลิตรวมปีละกว่า 170 ล้านกิโลกรัม

เนื่องจากภูมิอากาศของคุนหมิงค่อนข้างหนาวเย็นตลอดทั้งปี ไม้ดอกที่ปลูกในคุนหมิง ส่วนใหญ่จึงเป็นไม้ดอกเมืองหนาว มีการนำเมล็ดพันธุ์ หัวพันธุ์ และยอดพันธุ์มาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยผ่านเข้ามาทางฮ่องกง สามารถแบ่งไม้ดอกดังกล่าวออกได้ 3 ลักษณะ คือ ไม้ตัดดอก ไม้ดอกกระถาง ไม้ประดับและไม้ใบ

ไม้ตัดดอก มีการสั่งเข้ามาในรูปของกิ่งพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ และหัวพันธุ์ นำมาทดสอบพันธุ์ก่อน เมื่อคัดเลือกได้พันธุ์ที่ดีเหมาะสมกับพื้นที่ และภูมิอากาศแล้ว จึงกระจายพันธุ์สู่เกษตรกร ไม้ตัดดอกที่มีคุณภาพดี ได้แก่ กุหลาบ เบญจมาศ แกลดิโอลัส ลิลลี่ ฟรีเซีย ไลอาทริส คาร์เนชั่น ผีเสื้อ สะตาดิส พิค็อก จิฟโซฟิลล่า และ บัวสีชมพู การจำหน่ายจะจำหน่ายเป็นมัด มัดละประมาณ 1 กิโล

กรัมเป็นอย่างน้อย ราคาขายถูกกว่าไม้ดอกเมืองหนาวในประเทศไทยมาก ส่วนไม้ตัดดอกประเภทกล้วยไม้ จะอยู่ในสกุลหวายสีม่วงผสมขาวเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมี ออนซิเดียมและตุ๊กตาเต็นระบำสีเหลือง ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเข้าจากประเทศไทย ราคาขายช่อละประมาณ 1 หยวน (5 บาท)

ไม้ดอกกระถาง สั่งเข้ามาเมล็ดพันธุ์และหัวพันธุ์จากเนเธอร์แลนด์ ได้แก่ เจอเรเนียม อาเจราตัม บีโกเนีย เทียน อาฟริกกันไวโอเล็ต ก็อกซีเนีย คุณภาพของไม้ดอกกระถางดีมาก ส่วนใหญ่จะใช้สำหรับตกแต่งสถานที่ และสวนหย่อมข้างถนน

ไม้ประดับและไม้ใบ ได้แก่ ปริก เฟิร์นหนัง เฟิร์นใบมะขาม หมากผู้หมากเมีย ผักเป็ดแดง สับปะรดสี เหล่านี้เป็นไม้ประดับที่มีการผลิตมาใช้สำหรับตกแต่งสถานที่ และใช้ประกอบกับไม้ดอกในการจัดแจกัน

กวางโจว

“กวางโจว” เป็นเมืองหลวงของมณฑลกวางตุ้ง อยู่ห่างจากฮ่องกงเพียง 150 กิโลเมตร เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของจีน กล่าวกันว่าเป็นประตูที่เปิดจีนสู่โลกภายนอก และเปิดรับโลกนอกเข้าสู่จีน โดยมีสมญานามว่า “South Gate of China”

กวางโจวมีพื้นที่ประมาณ 7,434 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 6.5 ล้านคน เมื่อฮ่องกงกลับคืนเป็นของจีนเมื่อ 1 กรกฎาคม 2540 การติดต่อด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกวางโจว กับฮ่องกง ได้ทวีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการค้าและการเงิน ซึ่งฮ่องกงนับเป็นคู่ค้าลำดับแรก ๆ และเป็นแหล่งเงินทุนให้กับกวางโจว ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ในช่วง 17 ปี ที่จีนเริ่มใช้นโยบายเปิดประเทศเป็นต้นมา กวางโจว ได้รับเงินทุนจากต่างประเทศถึง 10.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากฮ่องกง ในขณะที่การค้าระหว่างประเทศซึ่งมีมูลค่า 3 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐนั้น เป็นการส่งออกไปฮ่องกงถึง 80 %

ปัจจุบันมีนักลงทุนจากฮ่องกง เข้ามาลงทุนในเขตการค้าเสรีนครกวางโจว (Guangzhou free trade zone) ประมาณ 200 โครงการ มีมูลค่าการลงทุนเป็นครึ่งหนึ่งของการลงทุนทั้งหมดจากต่างประเทศ

ลูกเดือย....

พืชชีวจิตส่งออก

พรรณนีย์ วิชชาชู : รายงาน

ลูกเดือย หรือ เดือย เป็นพืชไร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ที่มีการปลูกมากในพื้นที่จังหวัดเลย ซึ่งมีพื้นที่กว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกเดือยทั่วประเทศ อีกประมาณร้อยละ 10 กระจายอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ อุดรธานี เพชรบูรณ์ และหนองคาย ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่ส่งไปขายต่างประเทศ ตลาดสำคัญของลูกเดือยไทย คือ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และฮ่องกง ส่วนประเทศคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ จีน และเวียดนาม โดยเฉพาะประเทศจีน นั้นมีผลผลิตลูกเดือยมากที่สุดในโลก รองลงมาคือ ไทย และเวียดนาม ตามลำดับ

เดือยที่สถานีทดลองพืชไร่เลย

ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าไปชมแปลงปลูกเดือย ภายในสถานีทดลองพืชไร่เลย ตามคำชักชวนของ คุณนริศ ขจรผล ผู้อำนวยการสถานีฯ ซึ่งชื่นชมกับการเจริญเติบโต งอกงาม และการให้ผลผลิตของเดือย ภายใต้โครงการศึกษารวบรวมและศึกษาพันธุ์เดือยของสถานีฯ เป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งพยายามชักชวนให้หันมาปรับเปลี่ยนปลูกเดือยในลักษณะของพืช “ชีวจิต” ด้วย โดยได้บรรยายสรรพคุณของเดือยว่าสามารถแก้โรคต่างๆ ได้หลายโรค และที่สำคัญคือ ทำให้ผิวพรรณสวยงาม ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับคุณค่าของเดือย จะได้กล่าวต่อไป

ทราบจาก ผอ.นริศ ถึงงานรวบรวมศึกษาพันธุ์เดือยของสถานีฯ ว่า สืบเนื่องมาจากการปลูกเดือยของเกษตรกรในจังหวัดเลยซึ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูกเดือยที่มากที่สุดในประเทศนี้ เกษตรกรมักจะใช้พันธุ์พื้นเมืองทั้งหมด และผลผลิตต่อพื้นที่ค่อนข้างต่ำ โดยพื้นที่ปลูกเดือยส่วนใหญ่จะเป็นเนินเขา ที่ราบเชิงเขา และอยู่บนภูเขาสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ประกอบกับเกษตรกรมักจะไม่เก็บเมล็ดไว้ทำพันธุ์เอง ต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทำให้พันธุ์เดือยในแต่ละแหล่งมีความแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้สถานีทดลองพืชไร่เลย จึงได้ทำการสำรวจการปลูกเดือย และรวบรวมเมล็ดพันธุ์จากแหล่งต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเลยได้จำนวน 48 สายพันธุ์ จากนั้นได้ทำการปลูกเพื่อศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ต่าง ๆ

ในฤดูฝนปี 2541 ผลการทดลองปรากฏว่า สายพันธุ์ต่างๆ มีลักษณะการเจริญเติบโตและลักษณะทางการเกษตรแตกต่างกัน เช่น มีอายุออกดอกแตกต่างกันตั้งแต่ 75-91 วัน มีความสูงแตกต่างกันตั้งแต่ 98-186 เซนติเมตร จำนวนหน่อต่อกออยู่ระหว่าง 8-19 หน่อ มีจำนวนหน่อที่ติดเมล็ดอยู่ระหว่าง 6-16 หน่อ ขนาดของเมล็ดแตกต่างกันอยู่ระหว่าง 11.9-26.1 กรัม ต่อ 100 เมล็ด เปอร์เซ็นต์กระเพาะเป็นใบในทำนองเดียวกัน คือ มีความแตกต่างกันตั้งแต่ 34.9 ถึง 66.2 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังได้ทำการประเมินผลผลิตพบว่า แต่ละสายพันธุ์ให้ผลผลิตแตกต่างกันตั้งแต่ 28-370 กิโลกรัมต่อไร่ โดยพันธุ์เดือยขาวเหนียว จะให้ผลผลิตเฉลี่ย 218 กิโลกรัมต่อไร่

แปลงปลูกเดือยที่ผู้เขียนได้ชมในวันนั้น ผอ.นริศ อธิบายว่า เป็นพันธุ์เดือยที่ได้คัดเลือกมาทดสอบ เป็นเดือยขาวเหนียว เจริญเติบโตดีมาก สม่ำเสมอ และให้ผลผลิตสูง ต้นแข็งแรง คาดว่าจะสามารถเสนอเป็นพันธุ์แนะนำได้

ทำความรู้จักกับเดือย

เดือยเป็นพืชจำพวกธัญพืช ลำต้นเป็นข้อปล้อง ใบเรียวยาว ปลายใบแหลม คล้ายข้าวโพด ลำต้นมีการแตกกอ ให้ผลผลิตเป็นช่อ ออกที่ปลายยอด คล้ายรวงข้าว เป็นพืชที่ไวต่อช่วงแสง โดยจะออก

นริศ ขจรผล
ผู้อำนวยการสถานีทดลองพืชไร่เลย

ดอกในช่วงที่มีแสงน้อยกว่า 12 ชั่วโมง ช่วงระยะเวลาปลูกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าปลูกช้า หรือเร็วเกินไป จะทำให้ผลผลิตต่ำ คุณภาพไม่ดี ช่วงระยะเวลาปลูกเดียวที่เหมาะสม คือ ประมาณเดือนมิถุนายน ระยะปลูกประมาณ 75 x 75 เซนติเมตร จำนวนต้นต่อหลุมประมาณ 3-4 ต้น ควรใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 หรือ 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่พร้อมปลูกอัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนที่เหลือใส่เมื่อเดือยงอกได้ 45 วัน

เมล็ดเดือยมีส่วนประกอบทางเคมี ดังนี้-

น้ำ	10.8%
โปรตีน	13.6%
ไขมัน	6.1%
แป้ง	58.5 %
เส้นใย	8.4%
ซีเถ้า	2.6%

วิตามิน บี1 330 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์
กรดอะมิโน ที่จำเป็นต่อร่างกายหลายชนิด
มีข้อมูลยืนยันว่า เดือยมีคุณค่าทางอาหารมากกว่าข้าวสาลีและข้าวเจ้า

ผลงานวิจัยทางเภสัชวิทยาของเดือย ระบุว่าในเมล็ดเดือยมีสารต่าง ๆ ซึ่งมีสรรพคุณ ดังนี้

โคอิโซล (Coixol) มีฤทธิ์คลายอาการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ และป้องกันการชัก ลดความดันโลหิตได้ชั่วคราว ลดน้ำตาลในเลือด และลดไขมัน

โคอิซีนอลิด์ (Coixenolide) มีฤทธิ์ต้านการเจริญเติบโตของเนื้องอก สามารถรักษาโรคหูดเรื้อรังได้

น้ำมัน (Fatty oil) น้ำมันจากลูกเดือยประกอบด้วยสารสำคัญคือ กรดโคอิค และกรดพาลมิติค มีฤทธิ์กระตุ้นศูนย์การหายใจ ลดความเปื่อยของร่างกาย ลดความดันโลหิต และขับปัสสาวะ

วิตามิน บี1 ช่วยแก้เหน็บชา

นอกจากนี้นักวิจัยยังพบว่า รากเดือย มีฤทธิ์แก้ปวด และขับปัสสาวะ ถ้าใส่ในเครื่องสำอางจะทำให้การหมุนเวียนของโลหิตที่ผิวหนังดีขึ้น ทำให้เส้นผมเจริญดี คนจีนมีความเชื่อว่า กินเมล็ดเดือยทำให้ผิวพรรณสวยงาม

สถานการณ์การผลิตการตลาดเดือย

พื้นที่เพาะปลูกเดือยของจังหวัดเลยปี 2540/41 มีจำนวน 64,961 ไร่ ลดลงจากปี 2539/40 ประมาณ 2,640 ไร่ และในปี 2541/42 พื้นที่เพาะปลูกเดือยลดลงจากปี 2540/41 ถึง 21,005 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 32.3 สาเหตุสำคัญมากจากสภาพความแห้งแล้ง

ผลผลิตรวมของจังหวัดเลยในปี 2539/40 มีประมาณ 24,730 กิโลกรัม และในปี 2540/41 ผลผลิตลดลงเหลือเพียง 22,540 กิโลกรัม

เดือยที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดเลย จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนธันวาคม-มีนาคม โดยจะมีพ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรไปจำหน่ายให้พ่อค้าผู้ส่งออก ราคาซื้อขายจะขึ้นลง ตามภาวะราคาที่เป็นส่วนใหญ่ ปีใดที่ประเทศคู่แข่ง ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ได้ผลผลิตน้อย ราคาเดือยในตลาดต่างประเทศจะปรับตัวสูงอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าปีใดผลผลิตเดือยของแต่ละประเทศดี ราคา ก็จะลดลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน ราคาผลผลิตเดือยเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา ราคาสูงสุด 12.63 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2538/39 และราคาต่ำสุดอยู่ที่ 7.95 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2539/40

ปริมาณการส่งออกเดือย ไปจำหน่ายต่างประเทศของไทย มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นปี 2541 ที่ปริมาณและมูลค่าลดลงเนื่องจากผลผลิตลดลง

ปี พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก(ตัน)	มูลค่า (พันบาท)
2537	7,246	67,599
2538	8,773	78,995
2539	16,919	282,253
2540	18,212	332,641
2541	2,424	57,849

จากตารางจะเห็นได้ว่า ปี 2540 ปริมาณส่งออกสูงสุด มูลค่าการส่งออกถึง 332 ล้านบาท ในจำนวนนี้มูลค่าการส่งออก ไปยังประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด ประมาณ 170 ล้านบาท รองลงมาคือไต้หวัน 96 ล้านบาทฮ่องกง 45.6 ล้านบาท สหรัฐอเมริกา 4.9 ล้านบาท และประเทศอื่นๆ 15.8 ล้านบาท

จากเอกสารของสำนักงานการค้าภายในจังหวัดเลย เมื่อเดือนมิถุนายน 2541 ระบุต้นทุนการผลิตลูกเดือยในจังหวัดเลยไว้ว่า ต้นทุนรวมต่อไร่ประมาณ 1,254.38 บาท ต้นทุนต่อกิโลกรัมประมาณ 3.92 บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 320 กิโลกรัม ราคาผลผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัมละ 6.75 บาท ผลตอบแทนต่อไร่ประมาณ 2,160 บาท ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ 905.02 บาท ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม 2.83 บาท

ตัวเลขดังกล่าว ได้มาจากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจที่ 4 จังหวัดอุดรธานี ซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรได้อนาถของเดือย

ในปัจจุบัน อาหารเพื่อสุขภาพ หรือ ชีวิตดี กำลังเป็นที่นิยมในหมู่ผู้บริโภค ลูกเดือย เป็นธัญพืชชนิดหนึ่งที่เป็นอาหารชีวิตดีดังกล่าว ด้วยสรรพคุณต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ความต้องการผลผลิตลูกเดือยในประเทศอาจจะเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันความต้องการของตลาดต่างประเทศก็ได้ลดลง จึงเป็นปัจจัยบ่งชี้ว่าความต้องการผลผลิตลูกเดือย ยังมียู่อีกมาก การส่งออกยังมีความคล่องตัว แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อเสนอแนะจากสำนักงานการค้าภายในจังหวัดเลย ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ลูกเดือยมีราคาขึ้นลงไม่แน่นอน ตามภาวะการส่งออก เพื่อให้การผลิตอยู่ระดับที่เหมาะสม ควรมีการกำหนดปริมาณพื้นที่ปลูกให้เหมาะสม ใกล้เคียงกับความต้องการของตลาด

การควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพด้านพืช (Biosafety)

บทนำ

งานวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การใช้เทคนิคใหม่ในการศึกษาทำความเข้าใจในการลงทุนด้านเทคโนโลยีชีวภาพในปัจจุบันต่างกับเทคนิคเก่าๆ ที่ใช้กันมาแต่ครั้งดั้งเดิมที่เห็นได้เด่นชัดก็คือความเที่ยงตรงและแน่นอน และการใช้เวลาน้อยกว่าในการที่จะได้ทำให้บังเกิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีทางด้านพันธุวิศวกรรมทางการเกษตร ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น เทคโนโลยีการผลิตพันธุ์พืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม (Transgenic Plant) ได้มีการวิจัยพัฒนา และนำออกทดสอบในสภาพธรรมชาติเป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1986 และได้มีการพัฒนาเรื่อยมา ในปัจจุบันนี้มีรายงานการทดสอบพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในสภาพธรรมชาติ 56 ชนิดด้วยกัน และมีพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมหลายชนิดด้วยกันที่ได้มีการปลูกเป็นการค้า เช่น มะเขือเทศที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมเพื่อชะลอการสุกของผล ข้าวโพดที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมเพื่อต้านทานสารกำจัดวัชพืชไกลโฟเสท และกำจัดแมลงศัตรูข้าวโพดเหล่านี้เป็นต้น ประเทศที่มีการศึกษาพัฒนาและปลูกเพื่อการค้า ซึ่งพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมมากที่สุดคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา อาเจนตินา แคนาดา ออสเตรเลีย และ เม็กซิโก อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีพันธุวิศวกรรม (Genetic

Engineering) ก็ได้ก่อให้เกิดความกังวลต่อสาธารณชนและในหมู่นักวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัยและทดสอบทั้งในห้องปฏิบัติการและในภาคสนาม ในส่วนที่เกี่ยวกับเชื้อสาเหตุของโรคที่ใช้ในระบบการตัดต่อสารพันธุกรรมและความแปรปรวนของสารพันธุกรรมที่มนุษย์นำมาใช้ในการตัดต่อเข้าไปในพืชโดยใช้เทคนิคทางพันธุวิศวกรรม ซึ่งอาจจะเล็ดลอดแพร่กระจายไปในธรรมชาติและอาจก่อให้เกิดการเสียหายสมดุลในธรรมชาติได้

ประเทศต่างๆ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาที่มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีการตัดต่อสารพันธุกรรม ได้จัดให้มีระเบียบข้อบังคับเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ เช่น

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกกฎระเบียบในการควบคุมการนำเข้า การเคลื่อนย้ายระหว่างรัฐและการทดสอบภาคสนามของพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมที่ได้จากเทคโนโลยีด้านพันธุวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับศัตรูพืช เช่น Animal and Plant Health Inspection Service CFR Part 330 and 340 นอกจากกฎระเบียบดังกล่าวแล้วยังมีกฎระเบียบภายใต้หน่วยงานอื่น ๆ เช่น หน่วยงานคุ้มครองสภาพแวดล้อม (Environmental Protection Agency) หน่วยงานสถาบันสาธารณสุขแห่งชาติ (National Institute of Health) ซึ่งควบคุมดูแล

วิชา อธิปไตยเสรี

ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ

การทดสอบและวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพของสหรัฐอเมริกา

2. ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Communities) ได้กำหนดกฎระเบียบในสินค้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงพันธุกรรมจะต้องติดป้ายแสดงที่มาของสินค้านั้น กฎระเบียบในการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมสู่ธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวกับการทดลองสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในแปลงทดลองขนาดเล็กและการวางจำหน่ายในตลาดของพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมและได้ออกกฎระเบียบเกี่ยวกับส่วนประกอบของพืชอาหารมนุษย์และสัตว์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวกับอาหารและส่วนประกอบของอาหารที่มีส่วนประกอบของ GMOs

3. ประเทศออสเตรเลีย โดยคณะกรรมการ The Genetic Manipulation Advisory Committee (GMAC) ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1987 GMAC เป็นองค์กรที่ไม่มีอำนาจทางกฎหมายในการบังคับบุคคลหรือองค์กร ได้กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการทดลองและการปล่อยสู่ธรรมชาติของพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม

4. ประเทศมาเลเซีย โดยคณะกรรมการ Genetic Modification Advisory Committee (GMAC) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1996 เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลการนำเข้าศึกษาทดลองด้านชีวภาพได้ออกแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพในการศึกษาทดลอง แนวทางปฏิบัติดังกล่าวไม่เป็นบทบัญญัติตามกฎหมายแต่เป็นระบบสมัครใจโดยอาศัยแนวทางของ UNEP International Technical Guidelines on Safety in Biotechnology ณ ปัจจุบันนี้ยังไม่มีการอนุญาตให้ปลูกพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในธรรมชาติ แต่ ได้มีการอนุญาตให้นำเข้าข้าวเหลืองต้านทานสารกำจัดวัชพืชที่เป็น GMOs เข้ามาเพื่อ

เป็นอาหาร (อาหารมนุษย์และสัตว์) ขณะนี้มีการพบพบแนวทางปฏิบัติและยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ

5. ประเทศอินโดนีเซีย โดยกระทรวงเกษตรได้ออกพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพของผลิตผลทางการเกษตร ที่เกิดจากเทคโนโลยีด้านพันธุวิศวกรรม บทบัญญัติในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะกำกับการดูแลการใช้ประโยชน์ผลิตผลทางการเกษตรที่เกิดจากเทคโนโลยีชีวภาพที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศและจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่มีการกล่าวถึงบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ทำให้ดูเหมือนเป็นระบบสมัครใจเช่นเดียวกับแนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศอื่นๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

จะเห็นได้ว่าประเทศต่างๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพเข้าช่วย แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการศึกษาทดลอง จึงได้ออกกฎระเบียบเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพในการกำกับดูแลควบคุมการศึกษาทดลองเพื่อให้แน่ใจว่าพืชและสัตว์ที่ได้จากการศึกษาทดลองนั้นปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ก่อนที่จะนำมาผลิตเพื่อการค้า

ความปลอดภัยทางชีวภาพ

หนึ่งในประเด็นที่มีการกล่าวถึงกันมากในส่วนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพด้านการเกษตรคือความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิตที่มีพันธุกรรมเปลี่ยนไปและมาตรการในการควบคุม กำกับดูแลในด้านการศึกษาวิจัยการพัฒนา การทดสอบในสภาพแปลงปลูก และการออกจำหน่ายของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรม ทั้งนี้ด้วยเกรงว่าหากไม่มีมาตรการควบคุมที่ดีแล้ว GMOs อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางพันธุกรรมก็อาจเป็นไปได้ จึงทำให้ประเทศภาคีสัญญาดังกล่าว) ได้ยกร่างพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety Protocol) ภายใต้บทบัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรา 19 (3) ซึ่งกำหนดไว้ว่าประเทศภาคีอาจจะกำหนดจัดให้มีพิธีสารเพื่อความปลอดภัยในการเคลื่อนย้ายดูแลและใช้ประโยชน์ สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลง (Living Modified Organism) ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ร่างพิธีสารดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะทำงานเฉพาะกิจด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (Ad Hoc Working Group on Biosafety) มา 6 ครั้งแล้วตั้งแต่ 26

กรกฎาคม 2539 และมีการประชุมสมัชชาภาคีสัญญาดังกล่าวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพสมัยพิเศษระหว่างวันที่ 14-23 กุมภาพันธ์ 2542 ณ ประเทศโคลัมเบีย ในที่ประชุมไม่สามารถหาข้อยุติและให้การรับรองพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพได้

สำหรับในประเทศไทย ความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีกฎระเบียบในการควบคุมและแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพเป็นสิ่งสำคัญเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดอันตรายขึ้นจากการศึกษาทดลอง และการปลดปล่อยชีวนทรีย์ที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมสู่ธรรมชาติ

อนุกรรมการกำหนดมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพในการทำงานด้านพันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติจึงได้กำหนด กฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2535 และได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยคณะกรรมการกลางด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ อย่างไรก็ตามกฎระเบียบดังกล่าวไม่มีผลบังคับทางด้านกฎหมายและไม่เคยครอบคลุมถึงการนำเข้าพืชและผลิตผลพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรม คณะกรรมการกลางด้านความปลอดภัยทางชีวภาพจึงขอให้กรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมและกำกับดูแลการนำเข้าพืชพืชมามาตรการในการควบคุมการนำเข้าพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรม

การดำเนินการในการควบคุมการนำเข้าพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมในปัจจุบัน

กรมวิชาการเกษตรได้จัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพด้านการเกษตรขึ้น เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2536 โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางการปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพในการนำเข้าพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรม ที่ประชุมคณะ

กรรมการดังกล่าว ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2537 มีมติเห็นชอบในหลักการให้ประกาศกำหนดชนิดพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมจำนวน 40 รายการเป็นสิ่งต้องห้าม โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 “เมื่อมีกรณีจำเป็นจะต้องป้องกันศัตรูพืชอย่างหนึ่งอย่างใดมิให้ระบาดเข้ามาในราชอาณาจักรให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชื่อพืช ศัตรูพืชหรือพาหะชนิดใดเป็นสิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักกักตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และในประกาศนั้นจะระบุกำหนดชื่อพืช ศัตรูพืชหรือพาหะชนิดใดจากแหล่งใด หรือจะกำหนดข้อยกเว้นหรือเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้”

สิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักกักดังกล่าวในวรรคหนึ่งเมื่อหมดความจำเป็นแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพิกถอนเสีย โดยมอบหมายให้กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ยกร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืช ศัตรูพืช หรือพาหะจากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้นและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่...) พ.ศ.... เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาในวันอังคารที่

สายน้ำผึ้ง พรรณไม้หอมชนิดหนึ่ง

ส้มโอเบอร์ 5 “เพชรภูเรือ”

องุ่นในไร่องุ่น “ชาใต้ เตอเลย์”

เยี่ยมชมสถานีกดลองเกษตรที่สูงภูเรือ

อินทิรา : เรื่อง / ภาพ

แนะนำสถานี

คุณสุวรรณพงศ์ ทองปลิว ผู้อำนวยการสถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ จังหวัดเลย ชวนผู้เขียนให้ไปเยี่ยมชมสถานี พร้อมกำชับว่า ให้รีบไป เพราะจะต้องย้ายไปเป็นผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนที่หนองคายแล้ว ผู้เขียนเลยถือโอกาสช่วงที่มีวันหยุดติดต่อกัน 2-3 วัน 23-25 ตุลาคม ที่ผ่านมา ไปรบกวนคุณสุวรรณพงศ์ ตามคำชักชวน และได้เก็บภาพพร้อมเรื่องราวที่น่าสนใจมาฝากท่านผู้อ่านตามเวลาที่เวลา และสภาพอากาศเอื้ออำนวย เพราะช่วง 2 วัน ที่ภูเรือ ฝนตกพรำๆ ตลอด เป็นอุปสรรคในการเก็บภาพไม่น้อย

สุวรรณพงศ์ ทองปลิว

ผู้อำนวยการสถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ กำลังพาชมสถานี

สถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ ตั้งอยู่ที่ตำบลปลาปาก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทาง กรุงเทพฯ-เพชรบูรณ์-อำเภอด่านซ้าย (จังหวัดเลย) ประมาณ 487 กิโลเมตร พื้นที่ของสถานี ตั้งอยู่บนเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร ความลาดชัน 10-40% มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 5,000 ไร่ แต่เป็นพื้นที่ที่เปิดดำเนินการปลูกไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และฝ้ายเก็บกักน้ำรวมประมาณ 1,500 ไร่

อากาศของภูเรือก่อนช่วงหนาวเย็น มีหมอกปกคลุม อากาศหนาวจัด บางปีอุณหภูมิต่ำถึง -4 องศาเซลเซียส เกิดน้ำค้างแข็ง ที่เรียกกันว่า “แม่คะนิง” ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวม 1,873 มิลลิเมตรต่อปี

สถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพืชสวนเศรษฐกิจ และพืชสวนที่มีศักยภาพในท้องถิ่น รวมทั้งการปรับปรุงพันธุ์ การผลิตพันธุ์ และการเกษตรกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ถ่ายทอด ฝึกอบรมวิชาการเกษตรให้กับเกษตรกร เจ้าหน้าที่เกษตร และ นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ ด้วย

ส้มโอเบอร์ 5 “เพชรภูเรือ”

พื้นที่ปลูกมะคาเดเมีย

มะคาเดเมีย ลำเลียงติดดอกออกผล

งานในสถานี

พืชสวนที่ปลูกเพื่อศึกษารวบรวมพันธุ์ หรือทดสอบตามโครงการวิจัยของสถานี มีมากมายหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นไม้ผลเมืองหนาว งานวิจัยเหล่านี้ ได้แก่

การรวบรวมพันธุ์ และ ศึกษาพันธุ์บัวในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพันธุ์บัวชื่อ ปิงติง พบว่ามีการเจริญเติบโตได้ดี

การรวบรวมพันธุ์ และ ศึกษาพันธุ์แอปเปิ้ลในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ Anna และ พันธุ์ Einshemer พบว่ามีการเจริญเติบโตช้า และติดผลในบาปี

การรวบรวมพันธุ์ และ ศึกษาพันธุ์พลัมในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ North Wilson พันธุ์ Jame's Select และพันธุ์ JR 139 พบว่า พันธุ์ JR 139 เจริญเติบโตได้ดีที่สุด

การทดสอบพันธุ์เนคทารีน ทดสอบไว้ 6 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ Sun Dawner (6-8), Fla 3-4, N 9-11, Sun Red, Fla 5-8 และ N 81-6 โดยพันธุ์ Sun Dawner มีการเจริญเติบโตทางลำต้นดีที่สุด

การทดสอบพันธุ์ที่รับประทานสด ทดสอบไว้ 6 พันธุ์ ได้แก่ Swellen Grabrel, Florida Belle, Florida King, Florida Sun, Florida Gold และ Earli Grande พบว่า พันธุ์ Swellen Grabrel เจริญเติบโตดีที่สุด

การเปรียบเทียบพันธุ์เกาลัดจีน ได้ปลูกเกาลัดจีนเพื่อทำการเปรียบเทียบพันธุ์ พบว่า มีการเจริญเติบโตดี สามารถติดดอกออกผลได้เองในสภาพเกษตรอาศัยน้ำฝน

การทดสอบพันธุ์อะโวคาโด ทำการทดสอบสายต้นพันธุ์อะโวคาโด 6 สายพันธุ์ ได้แก่ HASS, A75, A293, 489, 320 และ 241 พบว่า พันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตได้ดีที่สุด คือ HASS

การศึกษานิตต้นตอมะคาเดเมีย สำหรับเปลี่ยนยอด ใช้มะคาเดเมีย 660 เป็นต้นตอ แล้วทำการเสียบยอดด้วย (SCION) พันธุ์ 344, 508, 660, และ 741 พบว่า เวลาที่ใช้ในการแตกตาอยู่ระหว่าง 7-14 วัน วิธีการเสียบยอด ใช้วิธีเหล็บบีบที่ต้นตอ 1 ใบ แล้วพันผลด้วย PARAFILM

การรวบรวม และ ศึกษาพันธุ์องุ่นรับประทานสดและองุ่นทำเหล้า โดยปลูกต้นตอ บราซิลในแปลงรวบรวมพันธุ์ เมื่อต้นตออายุ 3-4 เดือน ติดตาองุ่นพันธุ์รับประทานสด ประมาณ 7 พันธุ์ และองุ่นทำเหล้า (องุ่นเขียว) จำนวน 4 พันธุ์ และ องุ่นแดง 3 พันธุ์

การศึกษารวบรวมพันธุ์มะกอกน้ำมันจากต่างประเทศ เป็นมะกอกน้ำมันจากอิสราเอล 4 พันธุ์ จากอิตาลี 10 พันธุ์ และจากสเปน 6 พันธุ์

ไม้ดอกที่ปลูกอยู่รอบๆ สำนักงาน

การรวบรวมพันธุ์ และ ศึกษาพันธุ์สาลี่จีน ในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวบรวมพันธุ์สาลี่จีนไว้ 5 สายพันธุ์ พบว่า พันธุ์ Yokoyama Wase มีการเจริญเติบโตสูงสุด และให้ผลผลิตเพียงพันธุ์เดียว

การรวบรวมพันธุ์ และ ศึกษาพันธุ์พลัมในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปลูกรวบรวมพลัมไว้ 7 พันธุ์ พบว่ามี 5 พันธุ์ ที่ออกดอกและติดผลได้ในสภาพที่สูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ Bousim, Chijo, Hyakume, P2 และ P4 พันธุ์ที่ให้ผลผลิตดีที่สุด คือ P4

หน่อไม้ฝรั่ง

พืชผักข้ามปี

“

แรกเริ่มเดิมทีตั้งใจจะปลูกของเกี่ยวกับพืชผักชนิดต่างๆ อยู่แล้วหลังจากจัดลำดับจึงพบว่า “หน่อไม้ฝรั่ง” เป็นพืชที่มีผู้สนใจสอบถามเข้ามาเพื่อขอข้อมูลใช้ในการตัดสินใจปลูก โดยเฉพาะในเรื่องของแหล่งเมล็ดพันธุ์ว่าหาได้จากที่ไหน

”

“หน่อไม้ฝรั่ง” มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบชายฝั่งทะเลของยุโรปและเอเชีย เป็นพืชในตระกูล Liliaceae และเป็นพืชที่มีอายุข้ามปี (Perennial crop) ดังนั้นก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน จึงต้องการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ให้ดีเสียก่อน การผลิตในประเทศไทยนั้นโดยส่วนใหญ่จะผลิตในเชิงอุตสาหกรรม คือมีสัญญาซื้อขายแน่นอนกับบริษัทหรือโรงงานผลิตโดยตรง พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ที่นครปฐม ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี ชัยนาท และระยอง

ปัจจัยที่สำคัญสำหรับการเจริญเติบโตของหน่อไม้ฝรั่ง มี 2 ปัจจัย คือ อุณหภูมิ และแสง

อุณหภูมิ จะต้องอยู่ในช่วง 20-30 องศาเซลเซียส ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียสจะชะงักการเจริญเติบโต ทำให้มีหน่ออ่อน ในทางตรงกันข้ามหากอุณหภูมิสูงกว่า 30 องศาเซลเซียสหน่อจะมีเส้นใยมาก และกาบใบจะเปิดเร็ว และหากสูงกว่า 35 องศาเซลเซียส หน่อไม้ฝรั่งจะพักตัวเจริญเติบโตน้อย ดังนั้นพื้นที่ที่สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ และแตกต่างกันมากจึงไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

แสง เป็นปัจจัยสำคัญในการสังเคราะห์อาหารของพืช หากมีแสงมากจะทำให้การสร้างอาหารของพืชเพิ่มขึ้น มีการสะสมอาหารในราก

สำหรับการเจริญของหน่อไม้ฝรั่งต่อไปมาก จึงควรรักษาใบให้สมบูรณ์และสร้างอาหารให้นานที่สุด ถ้าใบหรือต้นถูกทำลายจากโรคหรือแมลง ก็จะทำให้รากมีการสะสมอาหารน้อย ผลผลิตก็จะต่ำไปด้วยในที่สุด

อย่างไรก็ตามนอกจากอุณหภูมิและแสงแล้วสภาพของดินต้องมีความร่วนซุย และมีการถ่ายเทอากาศได้ดี มีความชื้นพอเหมาะและมีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ เพียงพอต่อการเจริญเติบโตเช่นกัน

พันธุ์ หน่อไม้ฝรั่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ หน่อสีเขียว คือหน่อไม้ฝรั่งที่ปล่อยให้หน่อเจริญขึ้นมาเหนือดิน และหน่อสีขาว คือหน่อไม้ฝรั่งที่มีการพูนโคนให้สูงและเก็บเกี่ยวหน่อก่อนที่จะไหลพื้นดินขึ้นมา

สำหรับพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งที่ใช้ในประเทศ มี 2 ประเภท เช่นกัน คือ พันธุ์ผสมเปิด ได้แก่ Matha Washington, Mary Washington, UC 309 และ UC 500 ส่วนอีกประเภทคือ พันธุ์ลูกผสม ซึ่งนิยมใช้กันมากในปัจจุบันเนื่องจากให้ผลผลิตสูง หน่อใหญ่ สม่ำเสมอ การเจริญเติบโตเร็ว และความแข็ง

แรงของคันแม่ติ กายโบส่วนยอดของหน่อแน่น เช่น Brocked Improve, Brocked Imperdal, UC. 157 และ Top A เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์ที่นำมาจากแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา แต่พันธุ์ลูกผสมนี้มีราคาแพงกว่าพันธุ์ผสมเปิดถึง 30-80 เท่าตัว

การขยายพันธุ์ สามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด การแยกกอ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เกษตรกรของเรานั้นนิยมขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด โดยเฉพาะวิธีเพาะกล้าและย้ายปลูกมากกว่าวิธีอื่น ๆ

การเพาะกล้าหน่อไม้ฝรั่ง ควรทำในฤดูร้อนหรือฤดูหนาว ช่วงที่เหมาะสมที่สุดคือ เดือนมีนาคมถึงเมษายน หรืออาจจะเพาะกล้าให้เหมาะสมกับแผนการปลูกก็ได้ แต่ต้องจัดการเรื่องการให้น้ำและการระบายน้ำอย่างดี และอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการออกควรอยู่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส โดยทั่วไปหน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ลูกผสมน้ำหนัก 1 ปอนด์ จะมีเมล็ดประมาณ 20,000 เมล็ด หรือ 1 กรัมมีเมล็ดประมาณ 45 เมล็ด ดังนั้นเมล็ดพันธุ์ 1 กระป๋อง สามารถปลูกได้ในพื้นที่ประมาณ 4-6 ไร่

ขั้นตอนในการเพาะกล้า

1. การเตรียมเพาะ ดินต้องเป็นดินร่วนปนทรายมีอินทรีย์วัตถุ มีความร่วนซุยพื้นที่เพาะกล้าต้องใกล้เคียงน้ำ การระบายน้ำดี การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง 1 ไร่จะต้องเตรียมแปลงเพาะกล้าขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 10 เมตร สูง 30 ซม. จำนวน 8 แปลง การเตรียมดินต้องทำอย่างดี เพราะหน่อไม้ฝรั่งจะอยู่ในแปลงถึง 3-4 เดือน จึงย้ายปลูก โดยขุดดินให้ลึก กำจัดวัชพืช ย่อยดินให้ละเอียดใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 30 กก. ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จำนวน 0.5 กก. และปูนขาว 1 กก. ต่อแปลง คลุกดินให้สม่ำเสมอ ปรับและ

เกลี่ยดินให้เรียบ ใช้ไม้ทำร่องลึก 1-2 ซม. ตามแนวขวางแต่ละร่องห่างกัน 20-20 ซม.

2. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากเมล็ดเมล็ค่อนข้างแข็ง ดังนั้นจึงควรแช่เมล็ดก่อนเพาะ โดยทำได้ 2 วิธี คือ

- แช่น้ำอุ่นประมาณ 50-55 องศาเซลเซียส ครึ่งชั่วโมง ใช้ปริมาณน้ำ 10 เท่าของเมล็ด ตลอดเวลาการแช่อุณหภูมิต้องคงที่ เสร็จแล้วแช่น้ำธรรมดา 1 คืน จึงนำเมล็ดมาผึ่งลมให้หมาด แล้วคลุกสารเคมีป้องกันเชื้อราตามอัตราที่แนะนำ จากนั้นจึงนำไปหยอดในแปลงเพาะ

- แช่น้ำเย็น 1 คืน แล้วห่อเมล็ดด้วยผ้าขาวบาง นำไปวางในที่ชื้น หรืออย่าให้เมล็ดแห้งเมื่อเมล็ดปรีออกให้นำไปคลุกสารเคมีป้องกันเชื้อราแล้วจึงนำไปเพาะ

3. การหยอดเมล็ด หยอดลงในแถวที่เตรียมไว้ เว้นระยะห่างระหว่างหลุม ๆ ละ 10-15 ซม. หยอดหลุมละ 1 เมล็ด กลบด้วยดินบาง ๆ แล้วใช้ฟางหรือเศษหญ้าแห้งคลุมแปลง รดน้ำให้ชุ่ม และควรพ่นสารเคมีป้องกันแมลงมากัดกินเมล็ดและต้นกล้าในแปลง

4. การดูแลรักษา ต้องให้น้ำสม่ำเสมอ เมล็ดจะงอกภายใน 10-15 วัน เมื่ออายุ 20 วัน ให้ใช้ปุ๋ยยูเรีย 25 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร รดแปลงกล้าทุก 15 วัน เมื่ออายุเดือนครึ่งให้ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 300-500 กรัม/แปลง กำจัดวัชพืชสม่ำเสมอและป้องกันการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชตามความเหมาะสมก่อนการย้ายกล้า 1 อาทิตย์ ควรใช้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ 1 ช้อนชา ผสมน้ำ 20 ลิตร รดแปลงกล้าและรดการให้น้ำก่อนการย้ายกล้า 3 วัน เพื่อให้ต้นกล้าแข็งแรงและทนทานต่อการย้ายปลูก

การปลูก สภาพดินต้องร่วนซุยมีความอุดมสมบูรณ์สูง การระบายน้ำดี ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 6.0-6.7 ดังนั้นควรมีการเก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์สภาพของดินก่อนการเพาะปลูก การเตรียมแปลงปลูกต้องไถดินให้ลึกประมาณ 50 เซนติเมตร เก็บวัชพืชออกให้หมด ใส่ปูนขาวอัตรา 200 กก./ไร่ ให้น้ำทันที แล้วตากดินไว้ 10-15 วัน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อย่างน้อย 2-3 ตัน/ไร่ ย่อยดินให้ละเอียด และยกแปลงเป็นลูกฟูกสูง 50 ซม. ปรับให้อยู่ระดับเดียวกัน ควรมีความลาดเอียงไม่เกิน 5%

ระยะปลูก หากผลิตเป็นหน่อเขียว ระยะระหว่างต้น 120 ซม. ระยะระหว่างแถว 150 ซม. และหากผลิตเป็นหน่อขาวให้ขยายระยะระหว่างต้นเป็น 150 ซม.

การย้ายกล้า เมื่อดันกล้าอายุ 4 เดือน ให้รดน้ำให้ชุ่มแล้วถอนต้นกล้าออกมา จากนั้นนำไปแช่น้ำหรือล้างน้ำให้ดินหลุดออก แล้วจึงวางเรียงไว้ในที่ร่ม ลักษณะต้นกล้าที่ดีต้องมีรากสะสมอาหารจำนวนมากและใหญ่ มีลำต้นเหนือดินมาก ตามีขนาดใหญ่เป็นจำนวนมากอยู่ติดกับตอที่อยู่ใต้ดิน เวลาที่ย้ายกล้าควรย้ายในช่วงบ่ายขณะแดดอ่อนๆ ให้ตัดยอดให้เหลือลำต้นเหนือดินสูง 15-20 ซม. แช่ในสารเคมีป้องกันเชื้อราอัตราเข้มข้นกว่าการฉีดพ่น 1 เท่า ขุดหลุมลึก 15 ซม. โรยด้วยปุ๋รายดาน 1 ช้อนชา และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จำนวน 2 ช้อนชาต่อหลุม คลุกให้เข้ากัน กลบดินหนา 3-4 ซม. จากนั้นให้นำกล้านาปลูกหลุมละ 1 ต้น แล้วรากให้กระจายโดยรอบ กลบดินให้แน่น แล้วรดน้ำให้ชุ่ม

การใส่ปุ๋ย ควรคำนึงถึงผลการวิเคราะห์ดินประกอบ ซึ่งโดยทั่วไป แยกออกเป็น 2 ประเภทตามวัตถุประสงค์ของการปลูกดังตาราง

1. หน่อขาว

อายุ(หลังปลูก)	ปุ๋ยสูตร	อัตรา	วิธีการใส่	หมายเหตุ
ปีแรก				
- ก่อนปลูก	ปุ๋ยหมัก	4-5 ตัน/ไร่	หว่านให้ทั่วแปลงก่อนปลูก	ช่วงฝนตกชุกไม่ควรใส่ปุ๋ย ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร
- 1 เดือน	15-15-15	30-50 กก./ไร่	เตรียมแปลง	20-10-10 อัตรา 50
- 3 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	กก./ไร่ ทุก ๆ 1 เดือน
- 4 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	และใส่ปุ๋ยหมักอัตรา
- 5 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	2 ตัน/ไร่/ครั้ง/ปี ใน
- 6 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	ช่วงพักตัว
- 7 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	
- 8 เดือน	20-10-10	50 กก./ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	
ระยะพักตัว	ปุ๋ยหมัก	2 ตัน/ไร่	หว่านให้ทั่วแปลง	

2. หน่อเขียว

อายุกล้า (หลังปลูก)	ดินร่วนปนทราย			ดินเหนียว			หมายเหตุ
	ปุ๋ยสูตร	อัตรา	วิธีการใส่	ปุ๋ยสูตร	อัตรา	วิธีการใส่	
1. ระยะก่อนเก็บเกี่ยว							ในดินร่วนปนทราย ที่มี ความสมบูรณ์ต่ำ ขาด K ให้ใช้ปุ๋ย 13-13-21 สลับหรือ ใช้แทนกันได้ กรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูน ขาว 200-300 กก./ไร่ ก่อนเก็บหน่อ 15-20 วัน
2 สัปดาห์	ยูเรีย	30 กก./ไร่	จอบสับและ	ยูเรีย	30 กก./ไร่	จอบสับและใส่ปุ๋ยระหว่าง	
4 สัปดาห์	15-15-15	30-50 กก./ไร่	ใส่ปุ๋ยระหว่างต้น	15-15-15	30-50 กก./ไร่	ต้น	
ทุก 1 เดือน-เก็บเกี่ยว	15-15-15	30-50 กก./ไร่		15-15-15	30-50 กก./ไร่		
2. ระยะเก็บเกี่ยว							
ทุก 20 วัน	15-15-15	30 กก./ไร่	ปล่อยน้ำเข้าร่อง ครึ่งวัน ระบายน้ำออก หว่านปุ๋ยที่ ไหล่แปลง	15-15-15	30 กก./ไร่	จอบสับและใส่ปุ๋ยระหว่าง ต้น	
3. ระยะพักตัว	ปุ๋ยหมัก	2-4 ตัน/ไร่	เปิดร่องข้างใส่ปุ๋ยแล้วกลบ	ปุ๋ยหมัก	2-4 ตัน/ไร่	เปิดร่องข้างใส่ปุ๋ยแล้วกลบ	ควรให้น้ำทุกๆ 7 วัน หรือถ้าต้นแตกใหม่เขียว

การตัดแต่งกิ่ง เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติโดยเฉพาะในเขตร้อน หน่อไม้ฝรั่งไม่มีการพักตัวจึงควรเว้นระยะเก็บเกี่ยวให้พืชได้พัก และควรเป็นต้นฤดูฝนหรือต้นฤดูหนาว ถอนต้นแก่ ต้นที่เป็นโรค และต้นที่ไม่สมบูรณ์ทิ้ง หรือ ตัดแต่งกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางต่ำกว่า 10 มิลลิเมตร ออกจะช่วยยืดอายุการเก็บเกี่ยวให้นานขึ้น

การให้น้ำ ควรคำนึงถึงความพอดี โดยให้พืชมีความชุ่มชื้นเพียงพอต่อการเจริญเติบโต ไม่มีน้ำขัง ซึ่งจะทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโตและเน่าตายได้

การป้องกันต้นล้ม สามารถทำได้โดยใช้ลวดหรือไม้ไผ่ประคองต้นไม่ให้ล้มเกษตรกรบางรายอาจใช้วิธีการตัดยอดแต่วิธีดังกล่าวจะทำให้การสร้างอาหารลดลงและกระทบต่อผลผลิตในที่สุด

การเก็บเกี่ยว คุณภาพและผลผลิตขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของลำต้นก่อนเก็บเกี่ยว ดังนั้นควรเริ่มเก็บเกี่ยวเมื่อมีลำต้นขนาดใหญ่ 10-15 ต้นต่อกอ และควรหยุดเก็บเกี่ยวเมื่อหน่อมีขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐาน เพื่อดูแลรักษาให้ต้นสมบูรณ์อีกครั้ง การเก็บเกี่ยวมากเกินไป จะทำผลผลิตฤดูต่อไปต่ำ วิธีการเก็บเกี่ยวมี 2 ลักษณะคือการถอน และการตัดด้วยมีด หน่อขาวจะเก็บเกี่ยวก่อนที่หน่อจะโผล่พ้นดินขึ้นมา

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หน่อไม้ฝรั่งจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ ความยาวของหน่อน้ำหนัก ปริมาณน้ำตาล และการสร้างเส้นใย จะเจริญต่อไปหลังจากตัด หากเก็บไว้ในน้ำหรือที่มี

ความชื้นสูง น้ำหนักจะเพิ่มขึ้นและการเจริญของเส้นใยจะเกิดขึ้น และจะเพิ่มมากขึ้นใน 24 ชั่วโมง แต่ถ้าเก็บในอุณหภูมิต่ำ อัตราการเกิดจะต่ำด้วย ดังนั้นจึงควรเก็บหน่อแช่ในน้ำไว้ในที่ร่มหรือใช้น้ำเย็นไหลผ่าน ขนส่งโดยรถห้องเย็นที่มีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 7.2-7.8 องศาเซลเซียส จึงจะสามารถขนส่งในระยะไกลได้

สำหรับเกษตรกรโดยทั่วไป สามารถปฏิบัติง่ายๆ โดยหลังการเก็บหน่อแล้วให้นำเข้าเก็บในที่ร่มอากาศถ่ายเทได้สะดวก ทำความสะอาดโคนระวังไม่ให้ปลายหน่อถูกน้ำ คัดขนาดตามมาตรฐานระวังไม่ให้หน่อชำ ดัดโคนให้เสมอกัน ใช้กระดาษหุ้มแล้วมัดด้วยเชือกหรือยางขนาดใหญ่ บรรจุในตะกร้าโปร่งวางไว้ในที่อากาศถ่ายเทสะดวก แล้วนำผ้าขาวบางชุบน้ำหมาดๆ คลุมไว้ จะเก็บไว้ได้นานประมาณ 2 ชั่วโมง หากจำเป็นต้องเก็บไว้นานกว่า 2 ชั่วโมง ให้นำไปวางในถังน้ำแข็ง แต่อย่าให้หน่อถูกน้ำซึ่งจะเก็บได้ประมาณ 2 วัน

มาตรฐานคุณภาพของหน่อไม้ฝรั่ง จะแตกต่างกันไปในรายละเอียดของแต่ละประเทศโดยทั่ว

ไปหน่อไม้ฝรั่งคุณภาพดียอดหน่อต้องแน่น ไม่บาน ต้องไม่มีแขนงโผล่พ้นกาบใบหุ้ม หน่อตรงไม่คดงอหรือกระแกรน ความยาวของหน่อไม่เกิน 25 ซม. ส่วนที่เป็นสีเขียวต้องยาวมากกว่า 19 ซม. ขึ้นไป ผู้ขายจะเป็นผู้ตัดให้ได้ความยาวดังกล่าวก่อนส่งมอบให้ผู้ซื้อ ส่วนมาตรฐานน้ำหนักต่อหน่อไม้ฝรั่งแต่ละเกรดจะใช้พิจารณาเฉพาะหน่อไม้ฝรั่งที่ไม่มีส่วนโคนเป็นสีขาวหรือสีอื่นโดยจะพิจารณาแยกเกรดจากการเปรียบเทียบขนาดเฉพาะส่วนสีเขียวเท่านั้น และต้องสะอาดปราศจากโรคแมลง

หากท่านผู้อ่านท่านใดมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามเข้ามาได้ ตามที่อยู่ท้ายคอลัมน์หรือกลุ่มวิชาการ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-9406341

พบกับใหม่ฉบับหน้า...สวัสดิ์

อังคณา

ขอบคุณ

- นายมานิช ทองเจียม กลุ่มวิชาการ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
- กลุ่มพืชผัก กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร(ข้อมูล)

คำถาณณิกของ กองบรรณาธิการผลไม้อา กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail : angkanas@doa.go.th.

เยี่ยมสถานทดลอง... ต่อจากหน้า 9

นอกจากนี้ยังมีงานผลิตพันธุ์หลักที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้แก่ การผลิตเมล็ดพันธุ์มะละกอแขกดำ ผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่ง ผลิตเมล็ดพันธุ์หอมแดง ผลิตเมล็ดพันธุ์คะน้า (พันธุ์แม่โจ้) พันธุ์กวาดำ และผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ดอก เช่น ชลบุรี ฮอลิฮอก รักเร่ และ ผักเสี้ยนฝรั่ง เป็นต้น

งานที่น่าสนใจอีกงานหนึ่งของสถานทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ ซึ่งดำเนินการภายในสถานี คือ การรวบรวมพรรณไม้หอมเฉลิมพระเกียรติ โดยได้รวบรวมไว้ขณะนี้ประมาณ 25 ชนิด เช่น สายน้ำผึ้ง แก้ว พุดสามสี ราตรี พุดซ้อน ยี่เข่ง ยี่โถ วรรณิการ์ มณฑาสน แก้ว คัดเค้า เดินเข้าใบโปนแปลงรวบรวมพรรณไม้หอมเหล่านี้แล้ว ได้กลิ่นหอมขึ้นใจ แต่ได้ออกดอกพร้อมๆ กัน หลายๆ ชนิด ไม่ทราบเหมือนกันว่า กลิ่นจะเป็นอย่างไร

งานนอกสถานีและบริกรวิชาการ

สถานทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดเลย และชัยภูมิ นอกจากนี้ยังมีงานตามโครงการอื่นๆ ต้องรับผิดชอบดำเนินการอีกหลายพื้นที่ เช่น โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ภูเขียง ภูสอยดาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยมีพื้นที่เข้าดำเนินการที่บ้านพ้อเมืองน้อย และบ้านห้วยน้ำฝัก ตำบลแสงภา จังหวัดเลย จำนวนเกษตรกร 150 ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ 1,500 ไร่ ส่งเสริมและแนะนำให้เกษตรกรปลูกไม้ผลต่างๆ เช่น มะคาเดเมีย ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง ขนุน ส้มโอ พลับ ท้อ สาลี่ มะละกอ และกล้วย

โครงการกักอนามัยปลอดภัยจากสารพิษ ดำเนินการใน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยตาด ตำบลโคกงาม อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เกษตรกร 13 ราย พื้นที่เพาะปลูก 50 ไร่ และที่บ้านโป่งกวาด ตำบลปลาปาก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เกษตรกร 8 ราย พื้นที่รวมประมาณ 20 ไร่

นอกเหนือจากงานในความรับผิดชอบดังกล่าว ยังมีงานบริกรวิชาการที่ภาคเอกชน ซึ่งต้องการลงทุนเพาะปลูกพืชในเชิงการค้า หรือเพื่ออุตสาหกรรมเกษตร ได้ขอคำแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับพืชที่ต้องการลงทุนนั้นๆ ซึ่งทางสถานีได้ให้ความแนะนำอย่างใกล้ชิด เพราะถือว่าหากภาคเอกชนดำเนินการได้สำเร็จตามคำแนะนำแล้ว จะเป็นการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่น และที่สำคัญ คือ ผลงานทดลอง ผลงานวิจัยของสถานี ได้มีการขยายผลไปสู่กว้างด้วย เป็นที่ทราบกันดีว่า ภูเรือ เป็นแหล่งที่ภาคเอกชน

เข้าไปลงทุน ปลูกองุ่น เพื่อผลิตไวน์ และไวน์ที่ว่านี้ คือ “ชาโด เคอเลย์” ที่มีการกล่าวขานถึงอย่างกว้างขวางในบรรดาไวน์ทั้งหลาย รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมไร่องุ่นในลักษณะ “Agro-Tourism” คือท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เป็นจุดขายนักท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่งของอำเภอภูเรือ

ไร่องุ่น ไกลสุดตากกลางหุบเขา เนื้อที่กว่า 2,500 ไร่ ที่คุณสุวรรณพงศ์ ทองปลิว ผู้อำนวยการสถานีทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ พาผู้เขียนขับรถวนดูรอบๆ นั้น มีทั้งองุ่นเขียว องุ่นแดง สำหรับทำไวน์ และองุ่นรับประทานสด และมีตั้งแต่แปลงที่เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว กำลังตัดแต่งกิ่ง ไปสู่แปลงที่กำลังแตกใบ แปลงที่ให้ผลผลิตได้เท่าหัวไม้ขีด แปลงที่ผลผลิตโตเท่าหัวแม่มือ จนถึงแปลงที่ให้ผลผลิตพร้อมที่จะเก็บเกี่ยวแล้ว ผอ.สุวรรณพงศ์ บอกว่า เป็นแปลงองุ่นที่สวยงามกว่าทุกฤดูกาลที่เคยเห็น แสดงว่าเจ้าของ หรือ ผู้ดูแลไร่องุ่นได้พัฒนาฝีมือ และวิชาการเพิ่มขึ้นมากทีเดียว

แม้องุ่นจะมีนับพันๆ ไร่ แต่ผลผลิตไวน์ของ “ชาโด เคอเลย์” ก็ยังไม่พอเพียงต่อความต้องการ ทั้งไวน์ขาว ไวน์แดง ขนาดที่ไม่อนุญาตให้ซื้อกลับบ้านเลยทีเดียว **มะคาเดเมีย** เป็นพืชอีกพืชหนึ่งที่ ผอ.สุวรรณพงศ์ กำลังเชิญให้มีการลงทุนปลูกอย่างกว้างขวาง ซึ่งขณะนี้นายแพทย์ชัยยุทธ วรรณสูตร เจ้าของ “ชาโด เคอเลย์” ได้ลงทุนปลูกมะคาเดเมียไปแล้วกว่า 1,000 ไร่ อายุประมาณ 5 ปีแล้ว กำลังเริ่มให้ผลผลิต เป็นพันธุ์ที่นำมาจากศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ เนื่องจากมะคาเดเมียเป็นไม้ผลที่ต้องใช้ระยะเวลาในการพอสมควรกว่าจะให้ผลผลิต เกือบจะทำให้เจ้าของพื้นที่เปลี่ยนใจเลิกปลูกก็หลายครั้ง แต่จนถึงวันนี้ มะคาเดเมียเริ่มให้ผลผลิตแล้ว จึงพอจะมองเห็นอนาคตพืชชนิดนี้ในการเข้าสู่อุตสาหกรรมแปรรูปอยู่บ้าง คงต้องรอเวลาอีกระยะหนึ่ง มะคาเดเมีย จะเป็นพืชที่ทำรายได้ไม่แพ้ไวน์จากองุ่น เลยทีเดียว **ส้มโอพันธุ์ใหม่**

ขอพาท่านผู้อ่านกลับมาที่สถานทดลองเกษตรที่สูงภูเรือ อีกครั้ง เพราะผอ.สถานีฯ อวดว่ามีส้มโอกว่า 500 พันธุ์ให้ชิม ชิมแล้วต้องให้คะแนนว่าพันธุ์ไหนรสชาติดีที่สุด

ห้องบนที่ทำการสถานีห้องหนึ่งเป็นห้องที่ ผอ.สุวรรณพงศ์ ใช้เก็บรวบรวมผลผลิตส้มโอพันธุ์ต่างๆ ส้มโอแต่ละผลเขียนหมายเลขกำกับไว้ทุกผล ซึ่งหมายถึงว่าหมายเลขหนึ่งก็มาจากส้มโอดันหนึ่ง วางเรียงรายให้เปรียบเทียบลักษณะผล ส้มโอแต่ละหมายเลขมีอย่าง

น้อย 2 ผล

ถามไปถึงความเป็นมาของส้มโอกว่า 500 พันธุ์ดังกล่าวนี้ ผอ.สุวรรณพงศ์ เล่าว่า...

“เริ่มต้นมาจากการไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว ตอนนั้นศึกษาเรื่องส้มโอที่พิจิตร ให้ส่งสัณฐานวิทยาของส้มโอที่มีเมล็ด บางทีก็ไม่มีเมล็ด หาคำตอบไม่ได้สักที จึงทดลองนำส้มโอ 4 พันธุ์ คือ ทองดี แป้น พวง และหอม มาผสมพันธุ์กันแบบสลับเป็น พ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ เมื่อได้เมล็ดจากการผสมพันธุ์แล้วงานวิจัยในขณะนั้นก็จบแค่นั้น คือ ผสมพันธุ์ ได้เมล็ด นำเมล็ดมาเพาะเป็นต้นกล้า และนำมาปลูก ตอนนั้นปี พ.ศ. 2530

ต่อมา ปี 2533 ได้มาทำงานที่ภูเรือ ก็ไม่ได้ตั้งใจเรื่องส้มโอ นำเมล็ดที่ผสมพันธุ์ได้มาปลูกด้วย ได้ส้มโอ 500-600 ต้น มาที่นี่ได้ทำการคัดเลือกพันธุ์อีกที **ชุดแรก** พันธุ์แม่คือ แป้น (เนื้อสีขาว) พันธุ์พ่อคือ ทองดี (เนื้อสีแดง) จากการคัดเลือกแล้วสังเกตดูว่าในบรรดาร้อยๆ เบอร์ ที่ผสมออกมาได้นี้ส่วนใหญ่เนื้อเป็นสีขาว สีแดงจะน้อยมาก แสดงว่า สีแดงเป็นลักษณะด้อย

จาก 500 กว่าพันธุ์ที่ปลูก และคัดเลือกด้วยวิธีธรรมชาติ เลือกว่า 3-5 พันธุ์ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีรสชาติเป็นที่นิยม รูปทรงของผลดี คิดว่าขณะนี้ได้พันธุ์ที่ดีที่สุดแล้ว **เป็นส้มโอ เบอร์ 5** มีรสชาติเปรี้ยวอมหวาน กลมกล่อม ตามความนิยมของผู้รับประทานส้มโอ เนื้อกึ่งแห้ง เนื้อกึ่งสีขาว สีเขียวของเปลือกที่ติดกับเนื้อมีสีชมพูเรื่อๆ แตกต่างจากพันธุ์อื่น”

เมื่อถามว่างานคัดเลือกพันธุ์ส้มโอนี้ได้ตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับลักษณะของส้มโอที่ต้องการอย่างไร ผอ.สุวรรณพงศ์ ตอบโดยไม่ต้องคิด “รสชาติมาเป็นอันดับแรก รสชาติอร่อย ในบรรดา 500 พันธุ์ ที่ปลูกไว้มีทั้งหวานอมเปรี้ยว กลมกล่อม และหวานสนิทแบบส้มเข้ คนที่นิยมรับประทานส้มโอจะบอกได้ว่า รสชาติแบบไหนที่ตนชอบ ในการทดสอบรสชาติ เคยมีนักเรียนมาดูงานปล่อยให้เข้าไปในสวนส้มโอ ถ้าหายเจิบไปได้ต้นไหน แสดงว่าต้นนั้นรสชาติดี... ขนาดของผลจะเป็นเรื่องรองลงไป ขณะนี้ขนาดของผลที่ได้เฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 1.5-2.00 กิโลกรัม”

หลังจากที่ดูผลส้มโอ ที่เก็บมาเปรียบเทียบลักษณะต่างๆ แล้ว ผอ.สุวรรณพงศ์ ได้พาไปดูสวนส้มที่อยู่ในบริเวณสถานีท่ามกลางสายฝนโปรปรายเป็นระยะๆ ได้เห็นต้น ส้มโอเบอร์ 5 ที่คัดเลือกแล้วว่าดีที่สุดในเขียวเป็นเงาในทรงพุ่มดี ส้มโอเบอร์ 5 ไม่ใช่ส้มโอประหยัดไฟ แต่เป็นส้มโอที่สถานทดลองเกษตรที่สูงภูเรือตั้งใจจะเสนอ

ลูกเดียว ต่อจากหน้า 5

ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีลูกเดียวที่ปลูกในประเทศเพื่อนบ้าน ลักลอบเข้ามาจำหน่ายในราคาถูกให้กับพ่อค้าผู้รับซื้อในประเทศ เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า โดยไม่สามารถควบคุมปริมาณ และคุณภาพได้ อาจเป็นสาเหตุทำลายตลาดเดียวของไทยในต่างประเทศได้ ฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงควรสอดส่องดูแลเข้มงวด มิให้มีการลักลอบนำเดียวจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย และที่สำคัญคือ ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตเดียว เพื่อปกป้องผลประโยชน์ และสร้างอำนาจต่อรอง มิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

จากเรื่องราวของ “เดียว” หรือ “ลูกเดียว” ที่กล่าวมาแล้ว อาจจะทำให้ “เดียว” พืชที่ไม่เคยอยู่ในสายตาของท่าน กลายเป็นพืชที่ท่านให้ความสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะการรับประทานเป็นอาหารชีวิต หรือการแปรรูปเป็นอาหารอย่างอื่น สำหรับท่านพี่น้องเกษตรกรที่ไม่เคยปลูกเดียว แต่อยากจะทำกับเขาบ้าง อาจจะรอคอยเดียวพันธุ์แนะนำจากสถานทดลองพืชไร่เลยอีกสักระยะหนึ่ง คงไม่นานเกินรอ

เป็นพันธุ์แนะนำในพินา โดยให้ชื่อว่า “เพชรภูเรือ”

กว่าที่จดหมายข่าว “ผลิบ” ฉบับนี้จะออกสู่สายตาท่านผู้อ่านผอ.สุวรรณพงศ์ คงจะย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวน ที่จังหวัดหนองคายแล้ว แต่ เลย์ กับ ทองคาย คงไม่ไกลเกินกว่าที่ท่านจะวนเวียนกลับมาชื่นชมผลงานที่ภูเรือและหวังว่าคงไม่ลืมนำส้มโอ “เพชรภูเรือ” ไปเผยแพร่ ที่หนองคายด้วย

การควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพ (ต่อจากหน้า 7)

1 มีนาคม 2537 ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเห็นชอบกับร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เสนอโดย กรมวิชาการเกษตร โดยมีความเห็นว่าเป็นความในมาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถประกาศกำหนด ให้พืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมเป็นสิ่งต้องห้ามได้ ในการพิจารณาร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวแล้ว ผู้แทนศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพเห็นด้วยกับร่างประกาศดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ลงนาม ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืช ศัตรูพืช หรือพาหะจากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้น และเงื่อนไขตาม พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ประกาศฉบับดังกล่าวประกอบด้วยรายชื่อพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมจำนวน 40 รายการ ตัวอย่างเช่น

แล้ว (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนด พืช หรือพาหะเป็นสิ่งกักกัก ข้อยกเว้นและเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ฉบับที่ 2 (ถึงกักกัก) พ.ศ. 2529)

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดให้พืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรม เป็นสิ่งต้องห้าม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเพื่อให้ประชาชนทั่วไปที่ประสงค์จะนำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมได้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการขออนุญาตนำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมที่เป็นสิ่งต้องห้าม กรมวิชาการเกษตรจึงได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติ สำหรับขออนุญาตนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2537

อนึ่งตามประกาศดังกล่าวผู้ได้รับอนุญาตให้นำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมที่เป็นสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507

สารพันธุกรรมในภาคสนาม และคณะทำงานตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพภาคสนามของข้าวโพดตัดต่อสารพันธุกรรม โดยมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนการทดลองให้คำแนะนำในการจัดการทดลอง ตรวจสอบและควบคุมแปลงทดลอง และวิเคราะห์ความเสี่ยงอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลอง

ขั้นตอนการขออนุญาตนำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรม

1) ผู้ประสงค์นำเข้ายื่นแบบขออนุญาตนำเข้าสิ่งต้องห้าม (แบบ พ.ก. 1) พร้อมหลักฐานตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการขออนุญาตนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้ามตาม พ.ร.บ.กักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ณ กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร -

2) พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายกักกันพืช กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

ประกอบคำขออนุญาตนำเข้า ตามประกาศกรมวิชาการเกษตรเรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการขออนุญาตนำเข้า ว่าครบถ้วนและถูกต้องหรือไม่

3) กรมวิชาการเกษตรแต่งตั้งกรรมการ 2 ท่าน ในคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพด้านการเกษตรและผู้เชี่ยวชาญอีก 3 ท่าน ตรวจสอบข้อมูลด้านวิชาการและวิเคราะห์พร้อมสรุปข้อคิดเห็นว่ามีสมควรอนุญาตให้นำเข้าหรือไม่ เพราะเหตุใด

4) คณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพด้านการเกษตร กรมวิชาการเกษตรพิจารณาความเห็นและข้อสรุปของกรรมการที่ได้รับมอบหมายตามข้อ 3 เพื่อนำเสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตร

5) อธิบดีกรมวิชาการเกษตรลงนามในหนังสืออนุญาตนำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมที่เป็นสิ่งต้องห้าม (แบบ พ.ก. 2) พร้อมเงื่อนไขการนำเข้า ซึ่งกำหนดโดยฝ่ายกักกันพืช กองควบคุมพืชฯ

ตัวอย่างพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรมที่เป็นสิ่งต้องห้าม

ลำดับที่	พืช ศัตรูพืช หรือพาหะ	แหล่งที่กำหนด	ข้อยกเว้น
1.	ถั่วเหลือง Glycine max L. ที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรม	ทุกแหล่ง	อาหารสำเร็จรูป **
2.	ข้าวโพด Zea mays L. ที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรม	ทุกแหล่ง	อาหารสำเร็จรูป *

เงื่อนไข: ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าสิ่งต้องห้ามเพื่อการทดลองหรือวิจัยต้องกระทำตามวิธีปฏิบัติทางวิชาการที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรเห็นสมควร

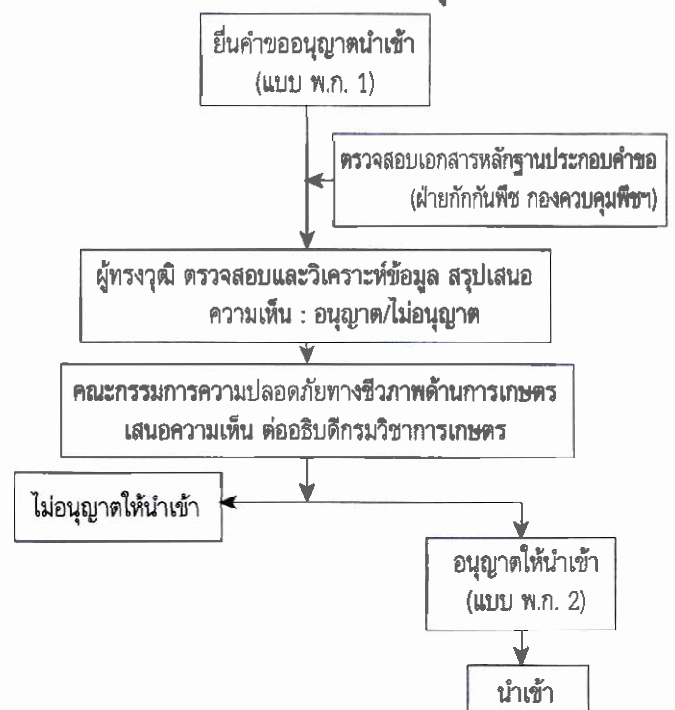
* อาหารสำเร็จรูป ; คืออาหารที่เก็บไว้ได้ไม่บูดเสีย

(ประกาศกระทรวงเกษตร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2507)

** อาหารสำเร็จรูป ; คืออาหารที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งใช้รับประทานได้ทันที และผ่านกรรมวิธีสามารถทำลายเชื้อโรค และศัตรูพืช

จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอนุญาตตามแบบ พ.ก.2 กล่าวคือ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและวิธีการที่คณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพด้านการเกษตรเห็นชอบ ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพเป็นไปอย่างถูกต้องรัดกุม และมีประสิทธิภาพ กรมวิชาการเกษตรจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพภาคสนามในพืชแต่ละชนิดและแต่ละกรณีไป เช่น คณะทำงานตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของฝ่ายติดต่อ

แผนภูมิขั้นตอนการขออนุญาตนำเข้าพืชที่ได้รับการติดต่อสารพันธุกรรม

สำรวจตลาดไม้ดอก... (ต่อจากหน้า 3)

สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรจากกว๊านโจว ไปยังฮ่องกงนั้น ส่วนใหญ่คือ เนื้อสุกร เนื้อวัว เนื้อไก่ น้ำมันพืชและสัตว์ ผักสด สมุนไพร ยาจีน ไข่ไก่ ผลไม้ และเครื่องดื่ม

ในด้านอุตสาหกรรมเกษตรนั้น กว๊านโจวได้ชักชวนนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลมณฑลกว๊านโจว ตั้งเป้าหมายว่าจะให้อัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติเป็นร้อยละ 10 ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ผลผลิตด้านการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 อุตสาหกรรมบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 การค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 การลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า 230 พันล้านหยวน หรือประมาณ 1,150 พันล้านบาท ให้ผลผลิตธัญพืชมีประมาณ 19 ล้านตัน ผลผลิตเนื้อสัตว์ให้ได้ 3.65 ล้านตัน และผลผลิตด้านประมงให้ได้ 5.45 ล้านตัน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น มณฑลกว๊านโจว ได้ประกาศนโยบายให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร และกระตุ้นให้มีนักลงทุน จากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในโครงการเกษตรมากขึ้น รวมทั้งจะได้ให้มีระบบการถือหุ้นในชนบทเพื่อเพิ่มผลผลิตโดยจะมีการปรับปรุงระบบชลประทาน และปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ

ในเรื่องของไม้ดอกไม้ประดับนั้น กว๊านโจวเป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีการผลิตไม้ใบโดยเฉพาะไม้กระถาง ได้แก่ ฟิโลเดรนดรอน มีหน่วยงานที่ผลิตโดยตรง คือ สถาบันค้นคว้าและวิจัยไม้ดอกแห่งมณฑลกว๊านโจว โดยการผลิตจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ นำต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ มาลงปลูกลี้นในกระถาง ใช้ประดับตกแต่งตามอาคารสถานที่ และจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไป

สำหรับไม้ดอก ในกว๊านโจวส่วนใหญ่นำมาจากคุณหมิง และฮ่องกง ได้แก่ กุหลาบ เบญจมาศ ลิลลี่คาร์เนชั่น มีการนำเข้ากล้วยไม้สกุลหวายจากไทยผ่านทางฮ่องกง

เซี่ยงไฮ้

“เซี่ยงไฮ้” เป็นเมืองสำคัญของจีน ที่มีสถานะพิเศษขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางที่ปักกิ่ง มีพื้นที่ประมาณ 6,340 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ปากแม่น้ำแยงซี มีประชากรประมาณ 13 ล้านคน มีภูมิอากาศแบบมรสุมชายฝั่ง อุณหภูมิเฉลี่ย 16 องศาเซลเซียส

“เซี่ยงไฮ้” เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การธนาคาร และการคมนาคม ที่สำคัญของจีน ประชากรมีกำลังซื้อสูง อันเป็นผลมา

จากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 10 ติดต่อกันเป็นเวลาถึง 6 ปี ในปี 2540 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 13.1 ประชากรมีรายได้ต่อหัวประมาณ 3,000 เหรียญสหรัฐต่อปี รายได้เกษตรกรโดยเฉลี่ย 4,300 หยวน หรือประมาณ 21,500 บาทต่อปี

“เซี่ยงไฮ้” มีการลงทุนของต่างชาติค่อนข้างสูง ญี่ปุ่น เป็นคู่ค้าที่สำคัญที่สุดของเซี่ยงไฮ้ โดยมีมูลค่าการค้าประมาณ 1.4 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ รองลงมาคือสหรัฐอเมริกา มูลค่าการค้าขายประมาณ 8 พันล้านเหรียญสหรัฐ การค้าของไทยกับเซี่ยงไฮ้มีอยู่มากพอสมควร โดยสินค้าออก ของไทยที่ส่งไปขายในเซี่ยงไฮ้ ได้แก่ อาหารทะเล อาหารสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง วัสดุก่อสร้าง เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องไฟฟ้า วงจรอิเล็กทรอนิกส์ และผลไม้ มูลค่าการค้าขายประมาณ ปีละ 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นักลงทุนชาวไทย เข้าไปลงทุนในเซี่ยงไฮ้ ทั้งในลักษณะร่วมทุนกับนักลงทุนชาวจีน และลงทุนโดยตรง ประมาณกว่า 100 โครงการ มูลค่ากว่า 424 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีเครือเจริญโภคภัณฑ์ เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มธนาคารของไทยเข้าไปทำธุรกิจ ในเซี่ยงไฮ้หลายกลุ่ม เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอิสลามเข้าไปลงทุนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เวชภัณฑ์ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง นมผง ลูกอม และแบ่งเด็ก กลุ่มสทญเนี่ยน เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กิจการโรงพิมพ์ โรงบรรจุหีบห่อ และโรงงานผลิตเวชภัณฑ์ เป็นต้น

ทางด้านไม้ดอกไม้ประดับ เซี่ยงไฮ้ เป็นเมืองที่มีความต้องการไม้ดอกค่อนข้างสูง ไม้ดอกที่เข้ามาขายนครเซี่ยงไฮ้ ส่วนใหญ่ผ่านเข้ามาทางฮ่องกง เช่นเดียวกัน จากการตั้งข้อสังเกตของผู้อำนวยความสะดวกวิทยวิจัยพืชสวนเซี่ยงไฮ้ พบว่า กล้วยไม้ เป็นดอกไม้ที่ชาวเซี่ยงไฮ้นิยม จึงน่าจะเป็นโอกาสดีที่ไทยจะส่งกล้วยไม้ไปยังเซี่ยงไฮ้

กล้วยไม้น่าจะสดใสในจีน

จากการตั้งข้อสังเกต ของคุณบุญถม ถาคำฟู ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนเซี่ยงไฮ้ ที่ได้เดินทางไปสำรวจ สถานการณ์ของการผลิตและการตลาดไม้ดอกของจีน ใน 3 นครใหญ่ ๆ ได้แก่ คุณหมิง กว๊านโจว และเซี่ยงไฮ้ พบว่า

● คุณหมิง เป็นแหล่งผลิตไม้ดอก และไม้ใบที่

สำคัญของจีน และเป็นแหล่งที่ส่งไปจำหน่ายในมณฑลต่างๆ ของจีนด้วย

● กว๊านโจว ผลิตไม้ใบ จำพวก ฟิโลเดรนดรอน ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยมีหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้ดำเนินการ

● ความต้องการไม้ดอกของเซี่ยงไฮ้ ค่อนข้างสูง แต่ไม่ค่อยมีการผลิต ส่วนใหญ่จะนำเข้าจาก กว๊านโจว และฮ่องกง

● ไม้ดอกเมืองหนาวของจีนนำพันธุ์เข้ามาจาก เนเธอร์แลนด์ การผลิตค่อนข้างได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี และราคาถูก

● กล้วยไม้ เป็นไม้ตัดดอกที่คนจีนนิยม ส่วนใหญ่นำเข้าจากไทย เป็นสกุลหวาย และออนซีเตียม แต่กล้วยไม้ของไทยที่ส่งไปยังจีน มีการตรวจพบเพลี้ยอ่อนติดไปด้วย

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะ

● ผู้ประกอบการของไทยน่าจะได้มีการเจรจาการค้าเพื่อเปิดตลาด “กล้วยไม้” ในประเทศจีนโดยตรง เพราะความต้องการกล้วยไม้ในแต่ละเมืองมีค่อนข้างสูง

● รัฐบาลไทยควรขอความร่วมมือจากรัฐบาลของมณฑลต่างๆ ของจีนในการจัดแสดงไม้ดอก ไม้ประดับของไทย เพื่อแนะนำไม้ดอกไม้ประดับของไทยให้ชาวจีนได้รู้จัก ซึ่งดอกไม้ที่ชาวจีนให้ความสนใจนอกจากกล้วยไม้แล้ว ยังมี ปทุมมา และไม้ดอกตระกูลกระเจียว ด้วย

อย่างไรก็ตาม ก่อนจะเปิดตลาดไม้ดอกของไทยในจีน ผู้ผลิตของไทยควรต้องคำนึงถึง คุณภาพของผลผลิตที่จะนำไปจำหน่ายด้วย ทั้งกล้วยไม้และปทุมมา ต่างมีปัญหาศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยไฟกล้วยไม้ และโรคหัวเน่าของปทุมมา ผักตบชวาผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ผลิต ผู้ส่งออก และฝ่ายวิชาการได้ร่วมกันพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปด้วย เพื่อความมั่นใจในอนาคตของไม้ดอกของไทยในประเทศจีน

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2542 ฯพณฯ องคมนตรี อำพัน เสนาณรงค์ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 4 เรื่อง เทคโนโลยีการอารักขาพืชในทศวรรษหน้า ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี ภายหลังพิธีเปิดได้เยี่ยมชมนิทรรศการของหน่วยงานราชการและเอกชนด้วย

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 นายอนันต์ ดาโลดม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการพัฒนาเกษตรยั่งยืน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย กับองค์กรความร่วมมือเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมของประเทศเดนมาร์ก (DANCED) ณ ห้องประชุมอาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร โดยมี ฯพณฯ Niels Kaas Dyrlund เอกอัครราชทูตเดนมาร์ก ประจำประเทศไทย มาร่วมในพิธีด้วย

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ดร.วิชัย นพอมรบดี รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิดงานวันสาธิตการผลิตข้าวอย่างถูกต้องและเหมาะสม ณ ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ท่านผู้อ่านที่รัก

โฉมใหม่ของจดหมายข่าว “ผลิใบ” ปรากฏต่อสายตาท่านผู้อ่านไปแล้ว 1 ฉบับ ท่านมีความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เสนอแนะมาได้ ที่กองบรรณาธิการจดหมายข่าว “ผลิใบ” ตามที่อยู่ท้ายเล่ม

เรื่องราวของ GMOs ยังคงเป็นประเด็นที่หลายฝ่ายให้ความสนใจ แสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางทั้งที่เห็นด้วย และที่คัดค้าน อย่างไรก็ตามพืชตัดต่อพันธุกรรม หรือ GMOs นับเป็นเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชที่ก้าวหน้าที่มีมนุษย์คิดค้นขึ้นมาได้ การจะฟันธงลงไปว่าเป็นสิ่งเลวร้าย หรือเป็นสิ่งวิเศษที่สุด คงไม่ใช่หลักการของวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงต้องมีการทดสอบ ทดลอง แสวงหาข้อดี ข้อด้อยของเทคโนโลยีดังกล่าว พูดยืนยันด้วยเหตุผล และความเป็นจริง อย่าเพียงแค่เก็บประเด็นที่โด่ดื่น ได้ฟัง ได้อ่านมาประเด็นหนึ่งก็อ้างเป็นภาพรวมทั้งหมด และพยายามสร้างกระแสความคิดที่เป็นการสนับสนุนฝ่ายตนเอง

จดหมายข่าว “ผลิใบ” จะพยายามนำเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งรวมเรื่องของ GMOs อยู่ด้วยนั้น มาเสนอให้ท่านผู้อ่านได้ศึกษาเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง สำหรับฉบับนี้ได้้นำเรื่อง “การควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพ หรือ Biosafety” เขียนโดย คุณวิชา ธิติประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร มาเสนอให้ท่านได้ทราบบทบาทของกรมวิชาการเกษตรเกี่ยวกับการนำเข้าพืชตัดต่อพันธุกรรม และ การควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพ

สำหรับฉบับหน้า เราจะนำเรื่องราวของ ฝ่ายบีที หรือ ฝ่ายตัดต่อพันธุกรรม มาเสนออีกครั้ง ไม่ใช่ข้อมูลวิชาการ แต่เป็นเรื่องราวของการติดตามคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงไปเก็บตัวอย่างฝ้ายเพื่อมาตรวจสอบว่าเป็นฝ้ายบีทีตามที่องค์กรพัฒนาเอกชนร้องเรียนหรือไม่ โปรดติดตาม

จดหมายข่าว “ผลิใบ” จะพยายามนำผลงานของศูนย์วิจัย และสถานทดลองในสวนภูมิภาคมาเสนอ เท่าที่กองบรรณาธิการจะมีโอกาสหรือสามารถไปเยี่ยมเยียนได้ หากศูนย์วิจัย สถานทดลองใด มีเรื่องราวอะไรที่น่าสนใจ กระซิบบอกมาบ้าง หรือหากท่านอยากจะเขียนเรื่องราวต่างๆ เอง ส่งมาให้ “ผลิใบ” เรายินดี จะพิจารณาถึงพิมพ์ให้ แต่ต้องขอภาพ หรือ สโลตต์ ประกอบเรื่องมาด้วย

พบกันใหม่ฉบับหน้า

บรรณาธิการ

ผลิใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์ • เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร • เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน • เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : อนันต์ ดาโลดม **บรรณาธิการ :** พรรณนีย์ วิชชาชู **กองบรรณาธิการ :** ทัพย์ เลขาภูล, อุดมพร สุพศุตร์, สุวินัย รันดาเว, อังคณา สุวรรณภูฏ, วิสุทธิ์ ทศวงศ์ชาย, มาร์การีตา อยู่วัฒนา **สำนักงาน :** กรมวิชาการเกษตร ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 **โทรศัพท์ :** 561-2825, 940-6864 **โทรสาร :** 579-4406

พิมพ์ที่ : บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด โทร. 214-4660